

Birgitte Schelvis-Neuteboom | Familierecht | RWV Advocaten
b.schelvis@rwv.nl | +31 6 83 92 47 26 | +31 71 750 22 52

ALS KIND JE LEGITIEME PORTIE OPEISEN BIJ ONTERVING

Ouders kunnen besluiten om één of meerdere kinderen te onterven. Dit moet in de vorm van een testament gebeuren. In de praktijk komt een onterving vaak als een nare verrassing, waarmee kinderen -ook al is er soms al jaren geen contact- geen rekening hebben gehouden. Aan de onterving kan je als kind niets meer doen. Toch heeft de wetgever bepaald dat kinderen altijd recht hebben op een bepaald deel uit de nalatenschap van hun ouders. Dit gedeelte wordt ook wel de “legitieme portie” of in de volksmond het “kindsdeel” of “wettelijk erfdeel” genoemd.

Wat is de legitieme portie?

De legitieme portie is het deel van de nalatenschap van de ouder waar een kind, ongeacht eerdere schenkingen of de inhoud van een uiterste wil (testament), aanspraak op kan maken.

Dit wil niet zeggen dat je alsnog erfgenaam wordt. Daarnaast krijg je ook geen plek aan de verdelingstafel. Wel heb je recht op een bepaald gedeelte van de waarde van de nalatenschap. De omvang van de legitieme portie bedraagt (simpel gezegd) de helft van het erfdeel waarop het kind aanspraak had kunnen maken als het testament en de onterving worden weggedacht. Dit betekent dat je als onderfd kind enkel aanspraak hebt op een geldsom. Je kan

geen aanspraak maken op bepaalde tot de nalatenschap behorende goederen zoals een woning, auto of schilderij.

Legitieme portie berekenen

Het berekenen van de legitieme portie kan vrij complex zijn. Voor de berekening van de legitieme portie wordt namelijk de totale waarde van de nalatenschap vermeerderd met door de overledene gedane in de wet genoemde giften (zoals alle giften aan eigen kinderen) en verminderd met specifiek door de wetgever opgesomde schulden (zoals bijvoorbeeld de kosten van de uitvaart). Met deze regeling wordt geprobeerd om te voorkomen dat een ouder de legitieme portie anders makkelijk zou kunnen ontwijken door zijn of haar vermogen voorafgaand aan zijn of haar overlijden helemaal weg te schenken.

Giften verhogen de legitimaire massa

De waarde van de gift wordt bepaald door het moment waarop de gift is gedaan. In gerechtelijke procedures gaat het vooral om welke giften wel bij de berekening van de legitieme portie dienen te worden betrokken en welke niet. Is een envelop met een inhoud van €500,00 die met kerst wordt gegeven wel of geen gift die de legitimaire massa verhoogt? Is een woning die aan een van de kinderen wordt verkocht voor een bedrag dat €50.000,00 lager ligt dan de taxatiewaarde, een gift? Alle bedragen die kunnen worden 'bij geplust' verhogen de legitieme portie.

Recht op inzage en afgifte van informatie

Hoe weet een onderfd kind nu wat de omvang (bezittingen en schulden) van de nalatenschap is en daarmee op welk bedrag hij of zij recht heeft. Een legitimaris (onderfd kind) beschikt vaak niet over de benodigde informatie. In de wet is daarom bepaald dat een onderfd kind recht heeft op inzage in en afschrift van alle stukken die van belang zijn voor berekening van de legitieme portie. Mogelijke executeurs, vereffenaars of erfgenamen zijn dus verplicht om deze informatie te verschaffen. Als deze informatie niet of onvolledig wordt verstrekt, kunnen de verzochte bescheiden door middel van een gerechtelijke procedure worden gevorderd.

Opeisbaarheid en de vervaltermijn van de legitieme portie

Als de overledene een echtgenoot achterlaat, hoeft de legitieme portie pas te worden uitgekeerd op het moment van overlijden van de langstlevende echtgenoot. Eenzelfde voorziening kan in een testament worden getroffen

voor een partner waarmee een gemeenschappelijke huishouding is gevoerd. Tot het moment van opeisbaarheid is de echtgenoot/partner volledig vrij om over de geërfde nalatenschap te beschikken en daar op in te teren. Er hoeft geen financiële zekerheid gesteld te worden voor de legitieme portie.

Wanneer er geen langstlevende echtgenoot of partner is dan wordt de legitieme portie zes maanden na het overlijden opeisbaar.

Let wel dat – ook al is de legitieme portie nog niet opeisbaar- er binnen vijf jaar na het overlijden van de ouder kenbaar aanspraak gemaakt moet worden op de legitieme portie. Dit betreft een vervaltermijn die niet verlengd kan worden. Ook in het geval je niet wordt geïnformeerd over het overlijden. Als deze termijn wordt overschreden, is de kans op het ontvangen van de legitieme portie verkeken.

Hulp nodig of vragen over de legitieme portie en erfrecht?

Neem gerust contact op met mij of een van de andere familierechtadvocaten. Wij adviseren je graag.

LEGAL UPDATE

In samenwerking met RWV Advocaten houden we je op de hoogte van actueel juridisch nieuws.